Elaborat conform Anexei 2 la Ordinul MEC nr. 511/2026

Limba și literatura română
Clasa: a X-a
Sesiunea de vară
Model de teză semestrială

Citește fragmentul propus și realizează în baza lui următorii itemi:

Andrei (*înduioșat, cu ochii umezi*): A mea! Știi tu ce ești pentru mine? Ce-ai făcut din viața mea? (*surâde*) Odată niște milionari au dat un milion unui cerșetor care trecea, doar așa ca să vadă ce se întâmplă cu bietul om (*râde cu suflet de copil bun*). Ei bine, ce miliardar divin s-a jucat cu mine?
Ioana (*căreia nu-i plac aceste alunecări spre duioșie*): Sfârșește. De acum voi fi a ta, numai a ta. Dar acum e rândul tău... Astăzi trebuie să vorbești cu tata.
Andrei (*încurcat*): Da, da... am să vorbesc, ți-am făgăduit.
Ioana: Și trebuie.
Andrei: Da, da, sigur. M-am dumerit și eu... (*așează câteva cărți pe masă, dintre cele care îi erau la îndemână*). Dar n-ar fi mai cuminte să-i scriu o scrisoare?
Ioana (*uimită de acest reflex de lașitate*): Să-i scrii? De ce?
Andrei: Da, parcă e mai bine.
Ioana: Mai bine?
Andrei: Da, da, ai să vezi că-i mai bine. Într-o scrisoare îi pot spune lucrurile mai pe larg, împrejurările...
Ioana (*repede, indignată*): Mai pe larg? Împrejurările? Ce larg? Ce împrejurări?
Andrei: O scrisoare o citești până la capăt. Cine știe dacă m-ar lăsa să-i spun tot.
Ioana (*cu durități de platină în voce*): Să-i scrii? Și pe urmă să aștepți răspunsul tremurând? Dar nu înțelegi ce vreau, domnule? Să te duci la tata și, bărbătește, să-i spui limpede, fără ocol: „Domnule, fata d-tale e nevasta mea”. E așa de simplu... așa de firesc...
Andrei (*îngrozit*): Dar e o nebunie... Cum îți poate trece prin cap asta?
Ioana (*cu un surâs amar*): O nebunie? Dacă n-o faci dumneata... o voi face eu. Dar atuinci totul se va sfârși între noi...
Andrei: Taci! Astăzi tatăl tău va afla tot... du-te... Auzi-l că vine. (*Se aude glasul lui Matei Boiu care vorbește cu servitorul. Ioana vrea să iasă, simte că e târziu și trece în camera din stânga*.)

(Camil Petrescu. „*Suflete tari*”)

Nr.	Itemul	Punctajul
1.	Exemplifică, în câte un enunț, sensurile următoarelor expresii și locuțiuni: *a trece prin cap, a da peste cap, a-și bate capul*. _____ _____	**L** **0** **1** **2**

	_____ _____ _____ _____ _____ _____	**3**
2.	Explică, în câte un enunț, sensul contextual al expresiilor *la îndemână, pe larg*. _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4**
3.	Propune câte un sinonim contextual pentru didascaliile: *Înduioșat* _____ *Încurcat* _____ *Îngrozit* _____ *Uimită* _____ *Indignată* _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4** **5**
4.	Selectează câte un exemplu care ar ilustra următoarele funcții ale didascaliilor: a) *descrie particularitățile limbajului verbal, nonverbal și paraverbal* _____ b) *este un mijloc de caracterizare a personajelor* _____ *c) suplinește rolul naratorului* _____	**L** **0** **1** **2** **3**
5.	Rezumă, în 3-4 enunțuri, esența conflictului dintre cele două personaje principale din fragment. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4** **5**
6.	Definește tipul de conflict (exterior/interior), argumentându-ți opțiunea într-un enunț. Tipul de conflict _____	**L** **0** **1**

	Argumentare _____ _____ _____ _____	**2** **3**
7.	Comentează, în spațiul rezervat, figura de stil din secvența: *cu durități de platină în voce*, numind tipul acesteia. _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4**
8.	Recunoaște în text două modalități de caracterizare a pesonajului, cu câte o dovadă textuală. 1. _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4**
9.	Exprimă-ți opinia, în 8-10 rânduri, în raport cu nevoia de a cere consimțământul părinților în momentele esențiale ale vieții, formulând trei argumente. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7**
10.	Încadrează, prin două argumente, fragmentul dat într-un gen literar. Genul literar _____ Argument 1 _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3**

	_____ _____ Argument 2 _____ _____ _____ _____	**4** **5**
11.	Redactează, în spațiul rezervat, o scrisoare din numele lui Andrei pentru Matei Boiu, tatăl Ioanei, prin care să o ceară în căsătorie pe fiica acestuia. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8**
12.	Caracterizează, în spațiul rezervat, personajul preferat din fragment. În textul tău vei elucida: a) două trăsături morale ale acestuia; b) două modalități/tehnici de caracterizare; c) relația cu celălalt personaj principal; d) atitudinea personală față de acest tip uman. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	**L** **0** **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10**

	_____ _____ _____ _____	
	Redactea tuturor secvențelor scrise: Organizarea ideilor în scris și coerență – 3 puncte Corectitudine stilistică – 3 puncte Corectitudine ortografică – 3 puncte Corectitudine punctuațională – 3 puncte Aranjarea în pagină, lizibilitate – 2 puncte	**L 0 1 2 3** **4 5 6 7 8 9** **10 11 12** **14**
	Total: 75 de puncte	

Barem analitic

Nr.	Item posibil	Răspuns așteptat	Punctaj acordat
CUNOAȘTERE și ÎNȚELEGERE			
1.	Exemplifică, în câte un enunț, sensurile următoarelor expresii și locuțiuni: *a trece prin cap, a da peste cap, a-și bate capul*.	Se vor accepta enunțuri logice, care ilustrează sensul admis de dicționar.	**3 puncte** **1+1+1** Câte 1 punct pentru fiecare enunț corect.
2.	Explică, în câte un enunț, sensul contextual al expresiilor *la îndemână, pe larg*.	Se vor accepta explicații cu cuvinte proprii ale înțelegerii expresiilor.	**4 puncte** **2+2** Câte 2 puncte pentru fiecare enunț logic (1), care va explica sensul corect al expresiei (1).
3.	Propune câte un sinonim contextual pentru didascaliile *înduioșat, încurcat, îngrozit, uimită, indignată.*	Se va accepta oricare sinonim propus, potrivit contextului.	**5 puncte** **1+1+1+1+1** Câte 1 punct pentru fiecare sinonim corect.
4.	Selectează câte un exemplu care ar ilustra următoarele funcții ale didascaliilor: a) *descrie particularitățile limbajului verbal, nonverbal și paraverbal* b) *este un mijloc de caracterizare a personajelor* c) *suplinește rolul naratorului*	Se vor accepta exemplele selectate complet, potrivite funcțiilor solicitate.	**3 puncte** **1+1+1** Câte 1 punct pentru fiecare didascalie selectată corect și potrivită funcției.

5.	Rezumă, în 3-4 enunțuri, esența conflictului dintre cele două personaje principale din fragment.	Se va accepta un text care numește: - personajele intrate în conflict (Andrei și Ioana); - tipul conflictului (exterior); - natura conflictului (de caracter, de valori, de opinii etc.); - tema conflictului (cererea în căsătorie).	**5 puncte** **1+1+2+1** 1 punct pentru numirea personajelor intrate în conflict. 1 punct pentru numirea tipului conflictului. 2 puncte pentru formularea esenței (cauză, temă, natură etc.) conflictului. 1 punct pentru coerența textului.
6.	Definește tipul de conflict (exterior/interior), argumentându-ți opțiunea într-un enunț.	Se va accepta definirea conflictului literar ca exterior. Enunțul de argumentare va fi plauzibil, ancorat în context, construit corect.	**3 puncte** **1+2** 1 punct pentru numirea tipului conflictului. 2 puncte pentru enunțul argumentativ corect, cu referință la text.
7.	Comentează, într-un enunț dezvoltat, figura de stil din secvența: *cu durități de platină în voce*, numind tipul acesteia.	Se va accepta un răspuns în care: - este nominalizată corect figura de stil: metaforă; - este evidențiată sugestia contextuală a figurii de stil analizate.	**4 puncte** **1+3** 1 punct pentru nominalizarea corectă a figurii de stil. 3 puncte pentru comentarea completă, adecvată și nuanțată a sugestiei contextuale.
8.	Recunoaște în text două modalități de caracterizare a pesonajului, cu câte o dovadă textuală.	Se vor accepta oricare modalități de caracterizare (directă/ indirectă), potrivite textului și însoțite de dovadă textuală ilustrativă.	**4 puncte** **2+2** Câte 1 punct (1+1) pentru numirea modalității de caracterizare. Câte 1 punct (1+1) pentru secvența ilustrativă.
9.	Exprimă-ți opinia, în spațiul rezervat, în raport cu nevoia de a cere consimțământul părinților în momentele esențiale ale vieții, formulând trei argumente.	Se va accepta un răspuns în care: - este formulat un punct de vedere care vizează problema enunțată; - sunt formulate trei argumente valide, diferite.	**7 puncte** **2+3+2** 2 puncte pentru exprimarea clară, explicit formulată a opiniei în raport cu problema enunțată. Câte 1 punct (1+1+1) pentru fiecare argument valid.

			2 puncte pentru coerența (1) și structura adecvată a textului de opinie (1).
10.	Încadrează, prin două argumente, fragmentul dat într-un gen literar.	Se va accepta un răpuns care conține: - numirea genului dramatic al fragmentului; - două argumente pentru a demonstra apartenența textului la genul dramatic; - două secvențe ilustrative din text.	**5 puncte** **1+2+2** 1 punct pentru numirea corectă a genului. Câte 1 punct (1+1) pentru fiecare argument formulat corect. Câte 1 punct (1+1) pentru fiecare exemplu plauzibil din text.
11.	Redactează, în spațiul rezervat, o scrisoare din numele lui Andrei pentru Matei Boiu, tatăl Ioanei, prin care să o ceară în căsătorie pe fiica acestuia.	Se va accepta textul unei scrisori, cu includerea informațiilor din textul-suport. În text se vor utiliza convențiile acestui tip de compunere.	**8 puncte** **1+1+2+1+1+1+1** 1 punct pentru indicarea destinatarului. 1 punct pentru adresare. 2 puncte pentru respectarea subiectului de discuție propus și racordarea la textul-suport. 1 punct pentru tonul de respect al textului. 1 punct pentru coerența textului scrisorii. 1 punct pentru organizarea textului în pagină. 1 punct pentru semnătură.
12.	Caracterizează, în spațiul rezervat, personajul preferat din fragment. În textul tău vei elucida: a) două trăsături morale ale acestuia; b) două modalități/tehnici de caracterizare; c) relația cu celălalt personaj principal; d) atitudinea personală față de acest tip uman.	Se va accepta un răspuns care conține un text coerent, în care este prezentat un personaj din fragment, prin valorificarea adecvată a reperelor indicate și organizarea logică a ideilor.	**10 puncte** **1+2+2+2+2+1** 1 punct pentru alegerea personajului din fragment. 2 puncte (1+1) pentru numirea trăsăturilor morale ale acestuia. 2 puncte (1+1) pentru specificarea modalităților/ tehnicilor de caracterizare. 2 puncte pentru interpretarea relației cu celălalt personaj principal din fragment.

			2 puncte pentru exprimarea atitudinii personale față de acest tip uman. 1 punct pentru organizarea logică și coerentă a ideilor.

Convertirea punctelor acumulate în note

71-75 – 10
65-70 – 9
57-64 – 8
46-56 – 7
34-45 – 6
23-33 – 5
15-22 – 4
8-14 – 3
4-7 – 2
0-3 – 1

Matricea se spcificații

Deprinderi integratoare	Cunoaştere şi înţelegere	Aplicare şi rezolvare de probleme	Integrare	Total
Lectura textelor	Itemul 3, 4 12 puncte	Itemul 8 6 puncte	Itemul 10, 12 8 puncte	27 pct. 38%
Scrierea	Itemul 1, 2 15 puncte	Itemul 5, 6, 7 Redactare: 9 puncte 24 puncte	Itemul 9, 11, 12 Redactare: 5 puncte 10 puncte	48 pct. 62%
Total	27 pct. 20%	30 pct. 51%	18 pct. 29%	75 de puncte 100%